

LUNASTUSLUPAPÄÄTÖS

HAKIJA Callio-Hitura Solarpark Oy

HAKEMUS Hakija on pyytänyt 29.6.2023 saapuneella hakemuksella Maanmittauslaitok-
selta lunastuslaisissa (603/1977) tarkoitettua lunastuslupaa pysyvän käyttöoi-
keuden lunastamiseksi sekä lunastuslain 58 §:n mukaista ennakkohaltuun-
ottolupaa voimansiirtojohtoa varten. Hakemus koskee uutta 110 kV:n voi-
mansiirtojohtoa välillä Hitura-Vepsu Nivalan kaupungin alueella.

Hakija esittää, että lunastuksen kohde voidaan jättää lunastuslain 10 §:n no-
jalla vähemmän tärkeitä osiltaan lunastustoimituksessa määrättäväksi.

Hankkeen tarpeellisuus

Hakija rakennuttaa Hituran kaivosalueelle aurinkovoimaloita. Uusi 110 kV
voimajohtoyhteys mahdollistaa aurinkovoimaloiden ja akkuvarastojen tuotta-
man uusiutuvan energian liittäminen Elenia Verkko Oyj:n 110 kV Nivala-Py-
säysperä voimajohtoon sekä siitä edelleen valtakunnan verkkoon ja kulutta-
jille jaettavaksi kantaverkon kautta. Hanke tulee edesauttamaan Suomen
kansallisia energia- ja ilmastostrategian tavoitteita lisätä uusiutuvan ener-
gian käyttöastetta yli 50 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Vanhaa ole-
massa olevaa johtoa ei voida enää käyttää johdon huonon kunnon vuoksi.

Aurinkovoimaloiden tehot ovat noin 60 - 100 MW. Niiden liittäminen paikalli-
seen jakeluverkkoon ei ole mahdollista niiden suuren tehon vuoksi, joten
tuotetun energian siirtäminen päävoimansiirtoverkkoon edellyttää 110 kV
liityntää. Liityntä toteutetaan omalla uudella sähköasemalla, joka liitetään
haarajohtolla Elenia Verkko Oyj:n 110 kV Nivala-Pysäysperä voimajohtoon
johdonvarsiliitännällä.

Hanke ja sen laajuus

Hanke sijoittuu Nivalan kaupungin alueelle. Rakennettava voimajohto alkaa
rakennettavalta Hituran sähköasemalta kiinteistöltä 565-401-16-92 ja jatkaa
kohti Elenia Verkko Oyj:n 110 kV Nivala-Pysäysperä johdonvarsiliitännää
kiinteistön 535-404-26-76 kohdalle.

Voimajohtoreitin kokonaispituus on noin 2,6 km. Vanha voimalinja puretaan
ja tilalle rakennetaan uusi nykystandardien mukainen voimalinja. Rakenteel-
lisista syistä pylväiden sijoittaminen vanhoille paikoille ei ole mahdollista,
vaan pylvässiijoittelu tullaan suunnittelemaan uusiksi johdon rakennettavuus
huomioiden. Samalla pylväiden määrä vähenee. Voimajohto rakennetaan
nykyiselle johtoalueelle, joka tulee levenemään noin 1 metrin verran. Johto-
reitti on kuvattu hakemuksen liitteessä 1.

Voimajohtohankkeessa käytettävä pylvästyyppi on pääasiassa harustettu teräsputkipylväs. Hitura-Vepsu 110 kV voimajohdon vaatima maa-aluearve on 26 m leveä johtoaukea sekä tämän molemmin puolin 10 m leveät reuna-
vyöhykkeet. Johtoaluekuva on hakemuksen liitteessä 2.

ASIANOSAISTEN KUULEMINEN, SUOSTUMUKSET, SELVITYKSET, LUVAT JA LAUSUNNOT

Kiinteistönomistajien suostumukset

Skarta Energy Oy on tehnyt useimpien johtoalueen kiinteistöjen omistajien kanssa sopimukset. Sopimuksen allekirjoittajat ovat suostuneet lunastukseen ja ennakkohaltuunottoon sekä siihen ettei heitä enää kuulla lunastusluvan antamisen yhteydessä. Skarta Energy Oy on siirtänyt sopimukset edelleen Callio-Hitura Solarpark Oy:n hallintaan. Sopimusten siirrosta kolmannelle osapuolelle on ilmoitettu sopimuksen tehneille kiinteistönomistajille.

Maanmittauslaitoksen suorittama kuuleminen

Maanmittauslaitos on lähettänyt lausuntopyynnön ja hakemusasiakirjat kiinteistöjen 535-401-16-92 Elomäki, 535-401-16-58 Ainola, 535-401-16-93 Kusiaissaari ja 535-401-16-36 Hakoniemi omistajan Belvedere Mining Oy:n konkurssipesän hoitajalle saantitodistuskirjeenä. Tosite asiakirjojen vastaanottamisesta löytyy Maanmittauslaitoksen asianhallintajärjestelmästä.

Lunastuksen kohteena olevilla kiinteistöillä ei ole käyttöoikeuden haltijoita, joita olisi pitänyt kuulla hakemuksesta.

Muiden kuin kiinteän omaisuuden omistajien ja käyttöoikeuden haltijoiden kuulemiseksi kuulutus lunastuslupahakemuksesta on ollut nähtävillä Maanmittauslaitoksen verkkosivuilla 27.9.-3.11.2023 sekä ilmoitus hakemuksesta on julkaistu Nivala-lehdessä 28.9.2023. Ilmoitus kuulutuksesta on julkaistu myös Nivalan kaupungin verkkosivuilla.

Viranomaisten kuuleminen ja lausunnot

Maanmittauslaitos on varannut Nivalan kaupungille ja Pohjois-Pohjanmaan liitolle mahdollisuuden lausunnon antamiseen. Pohjois-Pohjanmaan liitto ei ole antanut lausuntoa. Nivalan kaupunki toteaa lausunnossaan (kaupungin-hallitus 30.10.2023), ettei Callio-Hitura Solarpark Oy:n voimansiirtohankeelle ole esteitä. Kaupungin mukaan pylvässuunnittelussa tulee kuitenkin mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon mahdollisimman pieni haitta peltojen viljelykäyttöön.

Hakija on hankkinut lausunnot Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus toteaa lausunnossaan 14.4.2022, ettei voimalinjan pylväitä, haruksia tai perustuksia saa sijoittaa Kalajoen tulva-
penkereiden alueelle, sivukivialueelle eikä niitä reunustavien ojien välittö-
mään läheisyyteen. Lausunnon mukaan myöskään vesienjohtamisjärjeste-
lyitä ei saa muuttaa. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja
luonnonvarat -vastuualueen näkemyksen mukaan hankkeelle ei ole estettä,
kunhan edellä mainitut asiat huomioidaan. ELY-keskuksen mukaan hanke-
alueella ei ole tiedossa huomioitavia ympäristö- tai luontoarvoja eikä kulttuu-
rihistoriallisia kohteita.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on todennut hakijan tiedusteluun, ettei pu-
heena oleva 110 kV saneeraushanke ole YVA-lain edellyttämä hanke, josta
olisi arvioitava vaikutukset YVA-lain mukaisessa menettelyssä (lausunto
26.4.2022).

Kainuun ELY-keskus on antanut patoturvallisuusviranomaisena lausunnon
suunnitellusta aurinkovoimalaitoksesta. Lausunto ei koske suoranaisesti voi-
majohdon rakentamista.

Hankelupa ja esiselvitys

Energiavirasto on todennut lausunnossaan 19.4.2022, että johdon rakenta-
misessa on kyse liittymisjohdon ylläpitotoimenpiteestä, joka ei edellytä säh-
kömarkkinalain 14 §:n mukaista hankelupaa.

Sitema Oy on tehnyt voimajohdon esiselvityksen 11.4.2022 YVA-tarvehan-
kintapyyntöä varten (hakemuksen liite 5). Selvityksessä on tarkasteltu
hankkeen ympäristövaikutuksia ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen, luon-
toon, maisemaan, maa- ja kallioperään, maankäyttöön ja pohja- ja pintave-
siin. Selvityksen mukaan suunnitellun voimajohdon ympäristövaikutukset
jäivät todennäköisesti erittäin vähäisiksi.

KÄSITTELYRATKAISU *Perustelut*

Lunastuslain 5.2 §:n mukaan Maanmittauslaitos on toimivaltainen ratkaise-
maan lunastuslupan, kun lunastus tapahtuu voimansiirtolinjan, maakaasu-
verkoston tai muun näihin verrattavan yrityksen rakentamista varten ja lu-
nastuslupaa ei vastusteta tai kyseessä on yksityisen ja yleisen edun kan-
nalta vähemmän tärkeä lunastus. Jos Maanmittauslaitos ei ole lunastuslain
5.2 §:n mukaan toimivaltainen käsittelemään lunastuslupaa, on sen siirret-
tävä asia valtioneuvostolle.

Kyseessä on lunastus voimajohtoa varten. Hanketta vastustavia lausuntoja
ei ole annettu. Näin ollen Maanmittauslaitos katsoo olevansa toimivaltainen
ratkaisemaan haetun lunastuslupa-asian.

Päätös

Maanmittauslaitos on toimivaltainen lunastuslain 5.2 §:n perusteella ratkaisemaan haetun lunastuslupa-asian.

Sovelletut lainkohdat:

Lunastuslain (603/1977) 5.2 §

ASIAN RATKAISU

Perustelut

Yleistä

Lunastuslain 4.1 §:n mukaan lunastaa saadaan, kun yleinen tarve sitä vaatii. Lunastuslupaa ei kuitenkaan saa myöntää, jos lunastuksen tarkoitus voidaan yhtä sopivasti saavuttaa jollain muulla tavalla (vaihtoehtodellytys) taikka jos lunastuksesta yksityiselle edulle tuleva haitta on suurempi kuin siitä yleiselle edulle saatava hyöty (intressivertailuedellytys).

Yleisen tarpeen vaatimus

Lunastamisen perusedellytys on yleisen tarpeen vaatimus, joka perustuu lunastuslain 4.1 § lisäksi perustuslain 15 §:n omaisuudensuojasääntöseen.

Yleisen tarpeen vaatimuksen täyttymistä ei ole lunastuslain esitöissä tai oikeuskirjallisuudessa tarkasti määritelty vaan yleisen tarpeen edellytyksen täyttymisen on katsottu tapahtuvan tapauskohtaisella harkinnalla ottaen huomioon kunakin ajankohtana vallitsevat olosuhteet ja arvostukset ja näiden varassa muodostunut käytäntö. Yleinen etu ei kuitenkaan ole sama kuin julkinen käyttö, eli yleinen etu voi täytyä myös muulloin kuin julkisyhteisölle lunastettaessa. Toisaalta, vaikka lunastaja olisikin yksityinen yhteisö, tulisi lunastuksen tarkoituksen liittyä yhteiskunnan tehtävistöön. Ollakseen yleisen tarpeen vaatima, lunastuksen tulisi hyödyttää joko suoraan tai välillisesti epälukeista ihmisjoukkoa, ei vain tiettyä pientä ihmisryhmää.

Lunastuslaissa ja oikeuskäytännössä on lähdetty siitä, että väylämäiset infrastruktuurihankkeet pääsääntöisesti täyttävät yleisen tarpeen edellytyksen. Tässä tapauksessa yleisen tarpeen edellytyksen täyttymistä puoltaa se, että hakemuksen kohteena oleva voimajohto on suurjännitelinja (110 kV).

Maanmittauslaitos toteaa, että tässä lunastushankkeessa lunastuslain 4.1 §:n mukainen yleisen tarpeen edellytys täyttyy.

Vaihtoehtodellytys

Vaikka lunastus olisikin yleisen tarpeen vaatima, ei lunastuslupaa silti saa myöntää, jos lunastuksen tarkoitus voidaan yhtä sopivasti saavuttaa jollain muulla tavalla.

Ajatus vaihtoehtodellytyksessä on, ettei lunastusta saa liioitella vaan on käytettävä maanomistajan oikeusasemaan mahdollisimman vähän puuttuvaa keinoa, jolla lunastuksen tarkoitus kuitenkin voidaan saavuttaa. Normaalisti vaihtoehtodellytys lunastuksissa vaatii näyttöä siitä, että lunastaja on pyrkinyt ensin toteuttamaan hankettaan vapaaehtoisin keinoin eli sopimuksin. Hakemuksen mukaan hakija on tehnyt lähes kaikkien johtoalueen maanomistajien kanssa sopimukset, joissa allekirjoittaneet ovat suostuneet lunastukseen. Pääasiassa lunastus tapahtuu alueella, johon on jo aiemmin kohdistunut voimansiirto johdon vuoksi käyttöoikeuden rajoitus.

Maanmittauslaitos katsoo, että haetut käyttöoikeuden rajoitukset ovat tämän tyyppisille hankkeille tavanomaisia ja lunastuksen tarkoituksen saavuttamiseksi välttämättömiä ja oikeasuhtaisia. Lunastuksen tarkoitusta ei voida yhtä sopivasti saavuttaa millään muulla tavalla ja lunastuslaissa mainittu vaihtoehtodellytys täyttyy.

Intressivertailuedellytys

Lunastusta ei saa lunastuslain 4.1 §:n mukaan toimeenpanna, jos sen haitta yksityiselle edulle on suurempi kuin sen tuottama hyöty yleiselle edulle.

Yleiselle edulle tuleva hyöty on todettu arvioitaessa sitä, onko hanke yleisen tarpeen vaatima.

Oikeuskirjallisuudessa on todettu, että yksityiselle edulle tulevaksi haitaksi ei voida laskea lunastuksen aiheuttamia suoranaisia taloudellisia menetyksiä, koska ne korvataan täyden korvauksen periaatteella lunastustoimituksessa. Mahdollinen yksityiselle edulle tuleva haitta on jotain muuta. Hakemuksen liitteissä tai lausunnoissa ei ole tullut esille sellaisia haittoja, jotka estäisivät luvan myöntämisen.

Maanmittauslaitos katsoo, että yleiselle edulle saatava hyöty on suurempi kuin yksityiselle edulle mahdollisesti koituva haitta.

Johtopäätökset

Maanmittauslaitos katsoo lunastettavan hankkeen olevan yleisen tarpeen vaatima eikä sitä voida panna toimeen yhtä sopivasti muilla keinoilla ja sen yleiselle edulle tuoma hyöty on suurempi kuin sen yksityiselle edulle tuottama haitta on.

Näin ollen lunastusluvan myöntämisedellytykset täyttyvät ja lupa voidaan myöntää haetun mukaisesti.

Ennakkohaltuunottolupa

Lunastuslain 58 §:n mukaan, jos töiden kiireellinen aloittaminen tai muut tärkeät syyt sitä vaativat, hakija voi saada oikeuden ottaa haltuunsa lunastettava omaisuus ennen lunastuslain 57 §:n 1 momentissa tarkoitettua ajankohtaa.

Hakija on pyytänyt ennakkohaltuunottoluvan myöntämistä. Hakija on sitoutunut maanomistajien kanssa tekemissään sopimuksissa hakemaan lunastuslain mukaista ennakkohaltuunottoa.

Maanmittauslaitos katsoo, että lupa ennakkohaltuunottoon voidaan myöntää.

Lunastuksen kohteen vahvistaminen lunastustoimituksessa

Hakija on hakemuksessaan pyytänyt, että lunastuksen kohde jätetään lunastuslain 10 §:n mukaisesti lunastustoimituksessa tarkemmin määritettäväksi. Näin voidaan menetellä, jos kyse on lunastuslain 9.4 §:n mukaisesta väylälunastuksesta ja lunastuksen kohteen yleispiirteistä osoittamista voidaan pitää lupavaiheessa riittävänä.

Maanmittauslaitos katsoo, ettei lunastettavan käyttöalueen yksityiskohtainen osoittaminen ole tarpeen. Alueen rajaus voidaan siten jättää vähemmän tärkeiltä osin lunastustoimituksessa ratkaistavaksi.

Päätös

Maanmittauslaitos myöntää Callio-Hitura Solarpark Oy:lle luvan hakemuksessa tarkoitettulla tavalla lunastamalla rajoittaa käyttöoikeuksia pysyvästi.

Lunastus koskee hakemuksen liitteessä mainittuja kiinteistöjä Nivalan kaupungissa.

Lunastettavat käyttöoikeuden rajoitukset on todettu tämän asiakirjan kohdassa "Käyttöoikeuden rajoitus".

Hankkeen toteuttavan tahon on oltava tietoinen muissa laeissa (mm. mui-naismuistolaki, luonnonsuojelulaki, vesilaki) olevista määräyksistä, asetuista rajoituksista ja vaatimuksista alueen käytölle ja ne on otettava huomioon linjan rakentamisessa. Sama koskee myös viranomaisten ohjeita.

Hakijalle myönnetään lunastuslain 58 §:n mukainen lupa ennakkohaltuunottoon.

Lunastuksen kohde jätetään lunastuslain 10 §:n mukaisesti vähemmän tärkeiltä osin lunastustoimituksessa määrättäväksi.

Tässä päätöksessä mainittujen oikeuksien lunastamisen toimeenpano samoin kuin korvausten käsittely tapahtuu lunastuslain mukaisessa lunastustoimituksessa. Lunastustoimitus laitetaan vireille viran puolesta mahdollisimman pian.

Sovelletut lainkohdat:

Lunastuslaki 4 §, 10 §, 58 §

KÄYTTÖOIKEUDEN RAJOITUS

Voimansiirtojohtoa varten tulee lunastettavaksi seuraavanlainen kiinteistöjen käyttöoikeuden rajoitus:

- 1) Johtopylväiden rakenteiden väliin ja kolmea (3) metriä lähemmäksi niiden ulkopuolelle ei saa pystyttää minkäänlaisia rakenteita tai laitteita, tavallisia aitoja lukuun ottamatta.
- 2) Aitoja ei saa kiinnittää pylväisiin eikä tukirakenteisiin.
- 3) Ojia tai muita kaivauksia ei saa tehdä eikä tieoikeutta perustaa kolmea (3) metriä lähemmäksi pylväiden rakenteita, etäisyys luettuna ojan tai kaivauksen luhistumattomasta reunasta.
- 4) Johtoalueella kokonaisuudessaan, jonka leveys on 46 metriä, ei saa ilman erityistä lupaa kasvattaa puita huomioiden kohdan 5 rajoitus puuston pituudesta tai pitää rakennuksia tai kahta (2) metriä korkeampia muitakaan rakenteita tai laitteita, tavallisia aitoja lukuun ottamatta. Rakennuksia ei saa rakentaa 23 metriä lähemmäksi johtoaukean keski-viivaa.
- 5) Metsämailla molemmin puolin johtoaukeaa olevilla 10 metrin levyisillä ns. reunavyöhykkeillä kasvava puu saa johtoaukean reunassa olla enintään 10 metrin pituinen ja muulla osalla reunavyöhykettä niin paljon saottua mittaa pitempi kuin puun etäisyys on johtoaukean reunasta.
- 6) Johtoaukealla tai sen läheisyydessä ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, josta saattaa aiheutua vaaraa johdon käytölle ja kunnossa pysymiselle.

Näiden rajoitusten kautta varataan johdon omistajalle seuraavat johdon rakentamisen, käytön, kunnossapidon ja uusimisen vuoksi tarpeelliset oikeudet kiinteistöjen käyttöön:

- 1) Oikeus pystyttää ja pitää johtoaukealla voimansiirtojohto pylväineen, johtoköysineen sekä voiman- ja tiedonsiirtoon liittyvine laitteineen.
- 2) Oikeus suorittaa tarpeellisia mittauksia johtoaukealla sekä asentaa maadoituksia, joista aiheutuvat työnaikaiset vahingot korvataan erikseen maanomistajille.
- 3) Oikeus pitää johtoaukea vapaina puista, vesoista ja muista esineistä, jotka saattavat vaikuttaa häiritsevästi johdon käyttöön ja kunnossapitoon.

- 4) Oikeus poistaa johtoaukealta rakennukset ja muut rakenteet, joiden paikoillaan pysyttämistä tai sinne pystyttämistä ei ole erikseen sovittu.
- 5) Oikeus sopivalla tavalla merkitä johtoaukean rajat, niin että ne ovat helposti havaittavissa.
- 6) Oikeus merkitä ne reunavyöhykkeellä sijaitsevat ja erityisestä syystä myös johtoaukean ulkopuolella kasvavat puut, jotka mittansa vuoksi voivat olla vaarallisia johdon säilymiselle sekä kaataa tällaiset puut, ellei metsänomistaja itse huolehdi niiden kaatamisesta. Johtoalueen ulkopuolella tapahtuvasta puiden kaatamisesta aiheutuva vahinko korvataan erikseen maanomistajalle.
- 7) Oikeus johdon omistajan lukuun työskenteleville henkilöille jalan tai ajoneuvoilla liikkua johtoaukeaa pitkin pylväältä toiselle sekä sitä varten tehdä sinne väliaikaisia ajoteitä ja rumpuja, tehdä ja kunnossapitää johtoaukealla olevissa aidoissa tarpeellisia veräjiä ja käyttää hyväkseen johtoaukealle johtavia kiinteistölle kuuluvia teitä ja polkuja sekä tarvittaessa muitakin alueita kulkemiseen jalan tai moottorikäyttöisillä tai muilla työkoneilla ja ajoneuvoilla.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on päätöksen lopussa.

Maanmittauslaitos

Allekirjoitettu sähköisesti
Reijo Hautamäki
Vastuualuepäällikkö

Allekirjoitettu sähköisesti
Anna Maria Mäenpää
Maanmittausinsinööri (DI)

JAKELU

Callio-Hitura Solarpark Oy
Seija Pääkkö, Sitema Oy
kiinteistöjen omistajat
Nivalan kaupunki
Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Pohjois-Pohjanmaan liitto

Valitusosoitus

Päätöksen tiedot

Maanmittauslaitoksen 4.1.2024 antama päätös lunastusluvasta, asiatusn MML 80023/03 04/2023

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava hallinto-oikeudelle määräajan kuluessa ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päätymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen tai ne voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköpostina. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Muutoksenhakuasiakirjojen lähettäminen tapahtuu lähettäjän vastuulla.

Hallinto-oikeutena toimii Pohjois-Suomen hallinto-oikeus. Sen yhteystiedot ovat:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

postiosoite: PL 189, 90101 Oulu
käyntiosoite: Torikatu 34-40, 90100 Oulu
puhelin: 029 56 42800
sähköpostiosoite: pohjois-Suomi.hao@oikeus.fi

Valituskirjelmän sisältö ja liitteet

Valituskirjelmässä on mainittava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä:

- tämä valitusosoitus tai sen jäljennös
- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta, ellei se käy ilmi tästä valitusosoituksesta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole toimitettu viranomaiselle.

Määräaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaanti-päivää ei lueta määräaikaan. Tiedoksisaanti tästä päätöksestä katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun kuulutus myönnetystä lunastusluvasta on julkaistu Maanmittauslaitoksen verkkosivuilla (<https://www.maanmittauslaitos.fi/kuulutukset>). Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valitusasian käsittelystä hallinto-oikeudessa peritään oikeudenkäyntimaksu, jonka suuruudesta määrätään valituseuvoston asetuksella. Voimassa olevat maksut selviävät Internet-osoitteesta: <http://www.oikeus.fi>